

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств **Львівської області** щодо їх ділових очікувань*

II квартал 2020 року

Опитування проводилося після оголошення про
пом'якшення карантинних заходів

* Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Львівської області в II кварталі 2020 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Львівської області в II кварталі 2020 року свідчать, що на тлі запроваджених протиепідеміологічних заходів респонденти очікують скорочення обсягів виробництва товарів і послуг в Україні в наступні 12 місяців. Очікування щодо розвитку своїх підприємств оптимістичні. Прогнозується помірна інфляція та послаблення девальвації національної валюти¹.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **зменшення обсягів виробництва товарів та послуг в Україні:** баланс відповідей – «мінус» 15.8% (у попередньому кварталі – 32.4%) (графік 1), у цілому по Україні – «мінус» 34.1%. Найнижчі очікування в керівників сільськогосподарських підприємств («мінус» 60.0%). Водночас респонденти підприємств переробної промисловості прогнозують збереження зростання обсягів виробництва;
- **помірне зростання цін на споживчі товари та послуги:** 70.3% респондентів очікують, що інфляція не перевищить 7.5%, у цілому по Україні – 54.9%. **Головним чинником інфляції** респонденти називають витрати на виробництво (графік 2);
- **уповільнення девальвації національної валюти:** частка респондентів, які очікують знецінення гривні відносно долара США, становила 60.5% (у попередньому кварталі – 70.3%), у цілому по Україні – 68.2%;
- **поліпшення фінансово-економічного стану своїх підприємств** нижчими темпами: баланс відповідей – 16.7% (у попередньому кварталі – 38.9%) (таблиця). Найоптимістичніші очікування у респондентів підприємств інших видів економічної діяльності. У цілому по Україні очікується погіршення фінансово-економічного стану: – «мінус» 1.8%;
- **уповільнення зростання загальних обсягів реалізації виробленої продукції:** баланс відповідей – 15.8% (у I кварталі 2020 року – 33.3%). Обсяги реалізації продукції на зовнішньому ринку залишаться без змін: баланс відповідей – 0.0% (у попередньому кварталі – 22.2%). У цілому по Україні обсяги реалізації дещо зменшаться: баланси відповідей – «мінус» 0.1% та «мінус» 0.7% відповідно;
- **уповільнення зростання інвестиційних видатків** як на виконання будівельних робіт, так і на машини, обладнання та інвентар: баланси відповідей – 5.6% і 2.7% відповідно (у попередньому кварталі – 12.1% і 22.9% відповідно). У цілому по Україні очікувалося скорочення інвестиційних видатків: «мінус» 16.1% та «мінус» 10.5% відповідно;
- **зменшення кількості працівників** на своїх підприємствах: баланс відповідей – «мінус» 15.8% (у I кварталі 2020 року – 0.0%) (графік 4), у цілому по Україні – «мінус» 17.3%;
- **уповільнення зростання цін на товари/послуги, що купують і продають підприємства:** баланси відповідей – 64.9% і 45.9% відповідно (у I кварталі 2019 року – 83.3% і 75.7% відповідно) (графік 6). Найвищі оцінки щодо зростання цін на реалізацію продукції власного виробництва – у респондентів торгівлі (баланс відповідей – 85.7%). Респонденти підприємств сільського господарства прогнозують зниження цін на свою продукцію. На думку респондентів, на подорожчання товарів/послуг власного виробництва найбільше впливатимуть ціни на сировину, матеріали та енергоносії (графік 7);
- **уповільнення зростання витрат як на одиницю продукції, так і на оплату праці одного найманого працівника:** баланси відповідей – 45.9% та 40.5% відповідно (у I кварталі 2020 року – 62.2% і 68.6% відповідно) (графіки 4, 6).

Головними чинниками, що обмежують спроможність підприємств збільшувати виробництво, респонденти назвали недостатній попит та брак обігових коштів (графік 5).

Послабилися очікування щодо зростання потреби підприємств області в позикових коштах найближчим часом (графік 8). Більшість респондентів, яка планує брати банківські кредити (60.5% опитаних), надають перевагу кредитам у національній валюті. За оцінками респондентів, умови доступу до банківських кредитів останнім часом стали більш жорсткими (графік 9). Занадто високі ставки за кредитами – головний стримуючий чинник залучення кредитних ресурсів (графік 10).

Усі респонденти зазначили, що не мають проблем із проведенням операцій із коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 96.5%).

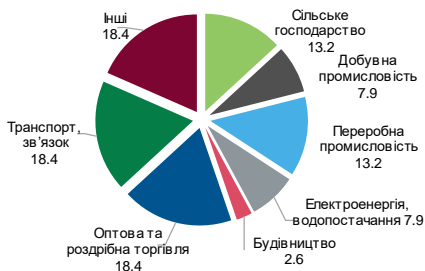
Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

- **поточний фінансово-економічний стан підприємств поганий:** баланс відповідей – «мінус» 7.9% (у I кварталі 2019 року – «мінус» 2.7%), у цілому по Україні – «мінус» 11.6%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва зменшився і є нижчим, ніж нормальний:** баланс відповідей – «мінус» 14.3% (у I кварталі 2019 року – 5.6%);
- **підприємства області спроможні задовольнити неочікуване зростання попиту за рахунок власних потужностей:** баланс відповідей – 13.2% (у I кварталі 2020 року – 0.0%).

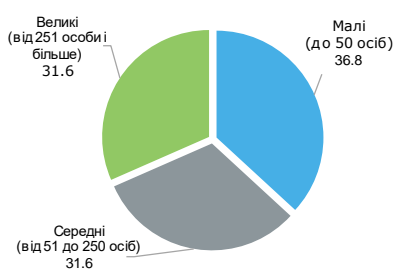
¹ Опитування проводилося після оголошення про пом'якшення карантинних заходів.

Паспорт вибірки^{2,3}

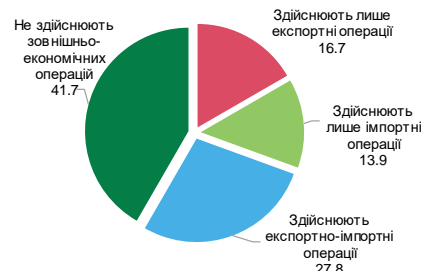
Розподіл респондентів за основним видом діяльності підприємств (за КВЕД), %

Розподіл респондентів за розміром підприємства за кількістю працівників, %

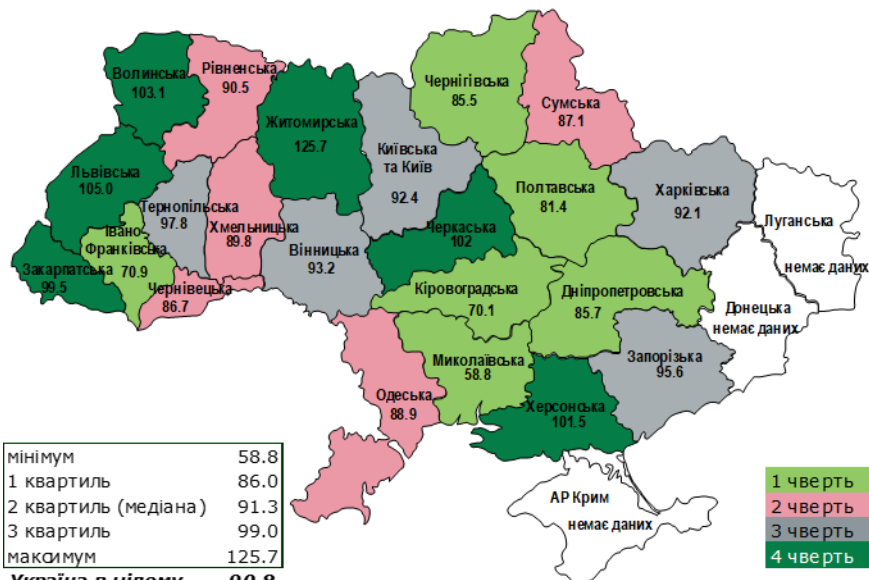

Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- період проведення – 06–29 травня 2020 року;
- опитано всього 38 підприємств;
- репрезентативна за такими видами економічної діяльності, як сільське господарство, переробна промисловість, торгівля, транспорт та зв'язок, інші.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями⁴, %

мінімум	58.8
1 квартиль	86.0
2 квартиль (медіана)	91.3
3 квартиль	99.0
максимум	125.7
Україна в цілому	90.8

*квартиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Львівської області щодо ділової активності (за складовими)

Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	II кв. 2019 р.	III кв. 2019 р.	IV кв. 2019 р.	I кв. 2020 р.	II кв. 2020 р.
фінансово-економічного стану	25.0	24.3	27.0	38.9	16.7
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	33.3	50.0	35.1	33.3	15.8
інвестиційних витратків на проведення будівельних робіт	13.5	13.9	25.0	12.1	5.6
інвестиційних витратків на машини, обладнання та інвентар	24.3	13.5	33.3	22.9	2.7
кількості працівників	10.8	27.0	8.1	0.0	-15.8

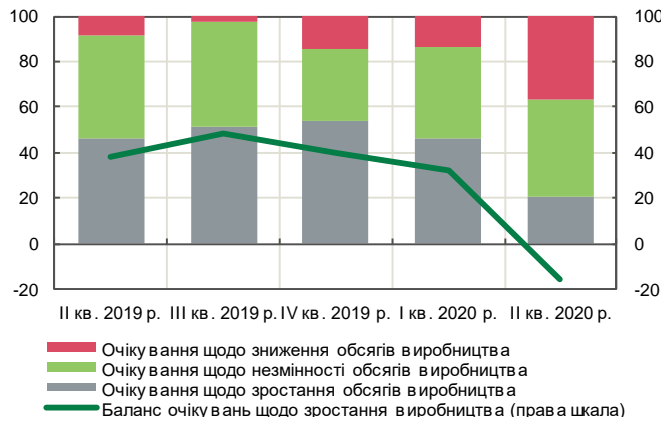
² Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

³ В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

⁴ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

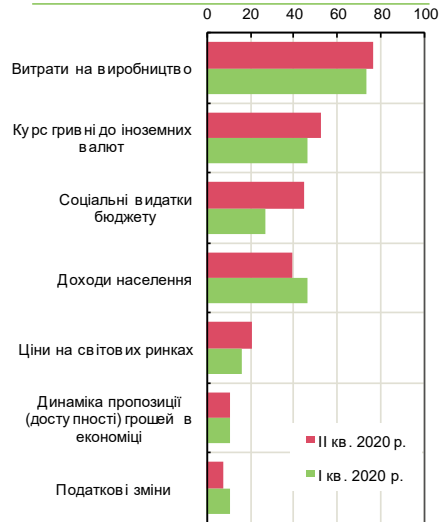
Графік 1

Динаміка очікувань щодо зміни обсягів виробництва товарів та послуг в Україні в наступні 12 місяців, відсоток відповідей

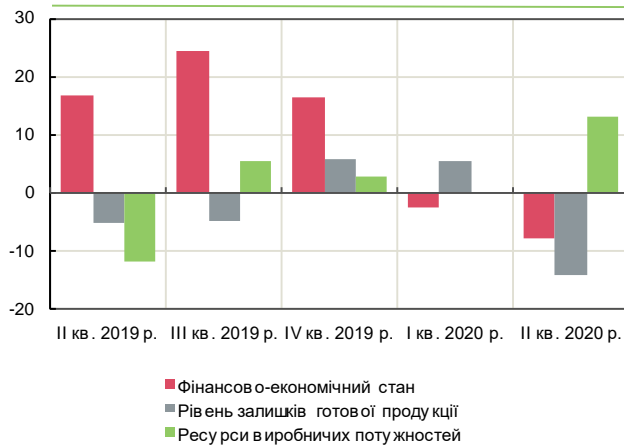
Графік 2

Оцінка респондентами факторів, які обумовили їх очікування щодо зростання цін на споживчі товари та послуги, відсоток відповідей

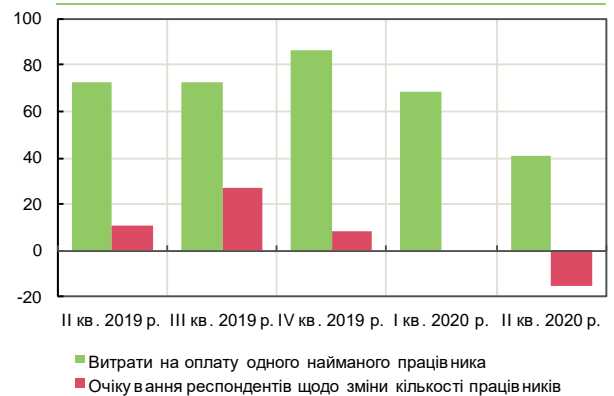
Графік 3

Економічна активність підприємств на момент опитування, баланс відповідей

Графік 4

Динаміка очікувань респондентів щодо зміни кількості працівників та оплати одного найманого працівника у наступні 12 місяців, баланс відповідей

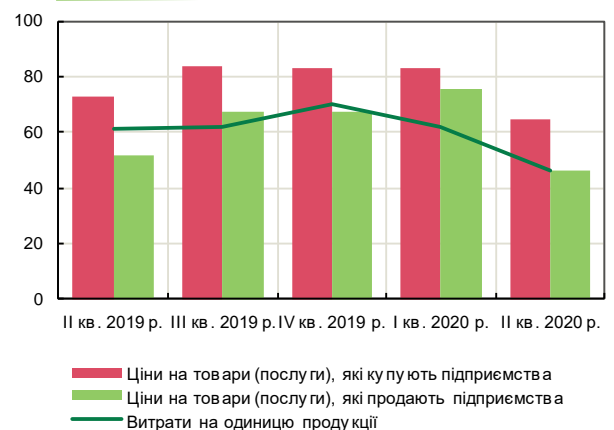
Графік 5

Оцінка респондентами факторів, які обмежують спроможність їх підприємств збільшувати виробництво, відсоток відповідей

Графік 6

Динаміка очікувань щодо змін цін виробників у наступні 12 місяців, баланс відповідей

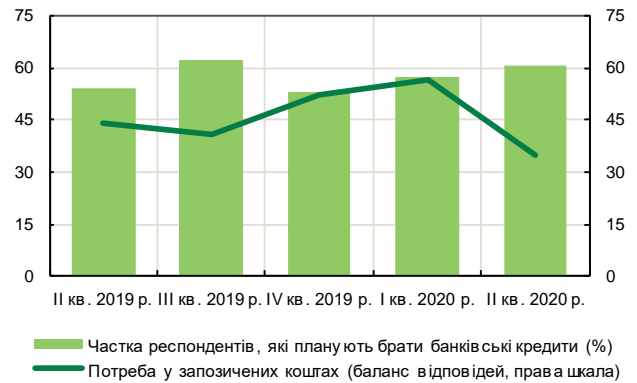
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

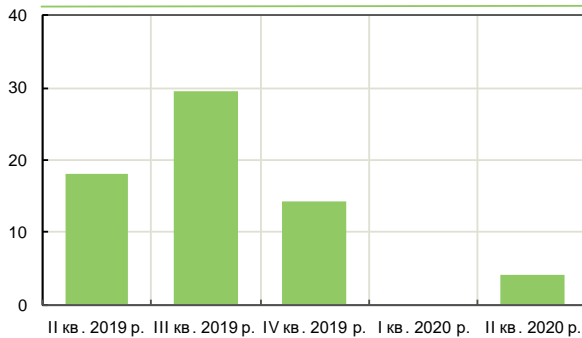
Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Динаміка оцінок респондентів щодо змін умов отримання банківського кредиту, баланс відповідей*

*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 10

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

